

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет перепідготовки та підвищення кваліфікації

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М.П. Драгоманова
протокол № ___ від «__» _____ 20__ р.

Голова Приймальної комісії

_____ В.П. Андрущенко

РЕКОМЕНДОВАНО

Вченою радою факультету перепідготовки
та підвищення кваліфікації
протокол № ___ від «__» _____ 20__ р.

Голова Вченої ради

_____ В.П. Сергієнко

**Програма
вступного випробування
з дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням»
для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня
«Бакалавр»
на базі здобутого освітнього ступеня
«Молодший спеціаліст»**

*Галузь знань: 0201 Культура
Спеціальність: 6.020105 Документознавство та інформаційна діяльність*

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Програма вступного іспиту з української мови за професійним спрямуванням для вступу на навчання за освітнім ступенем «Бакалавр» (напрямок підготовки «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст» охоплює теоретичний матеріал з курсу сучасної української літературної мови.

Вступне випробування проводиться у формі усної співбесіди, із попередньою підготовкою опорного конспекту відповіді; білети містять теоретичні запитання і практичні завдання.

Основні знання, вміння й навички із зазначеної дисципліни є необхідними базовими компетенціями для продовження навчання для здобуття ступеня «Бакалавр» за скороченим терміном.

Також програмою передбачено перевірити практичні вміння і навички майбутніх студентів щодо використання наявних знань з теорії мови на практиці та особливостей її реалізації у професійній сфері в різних ситуаціях спілкування, володіння стильовими і стилістичними нормами сучасної української літературної мови, вміння визначати стилі, підстили, жанри текстів тощо.

Програма вступного випробування з української мови покликана перевірити рівень мовних компетентностей майбутнього документознавця, що відповідає його освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Вона сприяє виявленню рівня підготовки фахівця ОКР «Молодший спеціаліст», відповідності набутих ним компетенцій вимогам до вступника на напрям «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» і можливостям навчання за скороченим терміном.

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВИПРОБУВАННЯ

1. Поняття літературної і загальнонаціональної мови. Дві форми реалізації літературної мови.
2. Мова і суспільство. Українська мова серед інших слов'янських мов. Особливості української мови.
3. Норма літературної мови, типи мовних норм.
4. Лексичні норми української мови.
5. Орфографічні норми. Основні типи орфограм. Вживання великої літери в найменуваннях, скорочення і абревіатури. Правила запису цифрової інформації.
6. Норми акцентуації в українській мові. Складні випадки наголошення слів. Порухення акцентуаційних норм.
7. Синтаксичні норми. Особливості координації підмета з присудком, узгодження власних назв населених пунктів, держав, географічних об'єктів тощо із загальними.
8. Пунктуаційні норми. Система розділових знаків.
9. Переклад прийменникових конструкцій з української мови на російську. Типові недоліки, пов'язані з будовою складних речень.
10. Орфоепічні норми української мови. Найпоширеніші відхилення від норм вимови.
11. Особливості вживання іменника у професійному мовленні. Творення іменників на позначення назв жителів певного населеного пункту.
12. Особливості вживання прикметника у професійному мовленні. Творення присвійних прикметників. Творення прикметникових форм від різних географічних назв.
13. Морфологічні норми. Творення ступенів порівняння. Непрямі відмінки числівників.
14. Особливості використання дієслівних форм. Творення особових форм дієслів.
15. Числівник у професійному мовленні. Зв'язок числівників з іменниками. Мовні формули часу.
16. Конструкції з прийменником в українській мові.
17. Фразелогія офіційно-ділового та наукового стилів української мови. Джерела української фразеології.
18. Іншомовна лексика. Жаргонізми. Діалектизми. Професійна лексика.
19. Засоби милозвучності української мови.
20. Поняття стилю. Функціональні, експресивні, індивідуальні стилі.
21. Функціональні стилі сучасної української літературної мови. Основні ознаки функціональних стилів.

22. Історія формування офіційно-ділового стилю. Офіційно-діловий стиль, його риси, сфера застосування, мовні особливості.
23. Мовні норми офіційно-ділового стилю.
24. Термін та його ознаки. Види термінологічної лексики.
25. Словники у професійному мовленні. Типи словників.
26. Комунікативні ознаки досконалого мовлення. Точність, логічність мовлення. Засоби їх вираження.
27. Пароніми, їх функціонування у книжному мовленні.
28. Синоніми. Особливості їх вживання у різних функціональних стилях.
29. Антоніми. Особливості їх вживання у різних функціональних стилях.
30. Омоніми та пароніми. Особливості їх вживання у різних функціональних стилях.
31. Ділова бесіда як різновид професійної діалогічної мови.
32. Етикет ділової мови. Парадигма мовних формул.
33. Культура мовлення, причини низької культури мовлення.

Для пільгових категорій осіб, яким надано право скласти вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

3. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова література

1. Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч. посібник / Тетяна Борисівна Гриценко. — К. : Центр учбової літератури, 2010. — 624 с.
2. Ділова українська мова / О.Д. Горбул, Л.І. Галузинська, Т.І. Ситнік, С.Я. Яременко; За ред. О.Д. Горбула. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2008. — 222 с.
3. Мацько Л.І. Культура української фахової мови : Навч. посібник / Любов Іванівна Мацько, Лариса Вікторівна Кравець. — К. : ВЦ «Академія», 2007. — 360 с.
4. Мацько Л.І. Українська наукова мова (теорія і практика) : Навчальний посібник / Л.І. Мацько, Г.О. Денискіна. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. — 272 с.
5. Мацько Л.І. Українська мова : Навч. посібник / Л.І. Мацько, О.М. Мацько, О.М. Сидоренко. — Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2005. — 480 с.
6. Культура фахового мовлення : Навчальний посібник для студентів ВУЗів / за ред. Н.Д. Бабич. — Чернівці : Книги – ХХІ, 2005. — 572 с.
7. Семиног О.М. Культура наукової української мови : Навч. посібник / О.М. Семиног. — К. : Академвидав, 2010.
8. Шарманова Н.М. Мова професійного спілкування : навчальний посібник / Н.М. Шарманова. — Кривий Ріг, 2008. — 56 с.
9. Шевчук С.В. Ділове мовлення. Модульний курс : підручник / С.В. Шевчук. — К. : Літера ЛТД, 2003. — 448 с.
10. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. — К. : Алерта, 2010. — 696 с.
11. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення : підручник / С.В. Шевчук. — К. : Літера, 2000. — 480 с.

Допоміжна література

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: навчальний посібник / Ф.С. Бацевич. — К. : Видавничий центр «Академія», 2004. — 344с.
2. Богдан К.С. Мовний етикет українців : традиції і сучасність / К.С. Богдан. — К. : Рідна мова, 1998. — 476 с.
3. Ботвина Н.В. Офіційно-діловий та науковий стилі сучасної української літературної мови : навчальний посібник / Н.В. Ботвина. — К.: АртЕк, 1999. — 258 с.
4. Валгина Н.С. Теория текста / Н.С. Валгина. — М. : Логос. — 279 с.
5. Волощак М. Правильно – неправильно : Довідник з українського слововживання : За матеріалами засобів масової інформації — К. : Видавничий центр «Просвіта», 2000. — 128 с.

6. Гінзбург М. Щодо синтаксичних помилок у нормативних документах : практичні висновки з рекомендацією мовознавців / Михайло Гінзбург // Стандартизація, сертифікація, якість. — 2009. — № 2. — С. 22-30.
7. Довідник з культури мови / за ред. С.Я. Єрмоленко — К. : Вища школа, 2005. — 400 с.
8. Доценко О.Л. Історія мови українського справочинства / О.Л. Доценко. ; за ред. С.М. Гусарова. — [2-е вид., перероб. і доп.]. — К. : Альфа Реклама, 2010. — 300 с.
9. Зубков М. Сучасна українська ділова мова : навчальний посібник / М. Зубков. — [2-е вид., перероб. і доп.]. — Х. : Торсінг, 2002. — 448 с.
10. Карнегі Д. Як здобувати друзів і впливати на людей / Д. Карнегі. — К.: Видавництво «Молодь», 1990. — 166 с.
11. Коваль А.П. Практична стилістика української мови / А.П. Коваль — К. : Вища школа, 1987. — 349 с.
12. Колесник Г. М. Слово крилате, мудре, пристрасне (Лексична синоніміка поетичної мови М. Т. Рильського) / Григорій Миколайович Колесник. — К. : Наукова думка, 1965. — 224 с.
13. Кононенко В. Українська лінгвокультурологія : навчальний посібник / В. Кононенко : навчальний посібник / В. Кононенко. — К.: Вища школа, 2008. — 327 с.
14. Культура мови на щодень / Н.Я. Дзюбишина-Мельник, Н.С. Дужик, С.Я. Єрмоленко та ін. — К. : Довіра, 2000. — 169 с.
15. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики / Лариса Масенко. — К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. — 243 с.
16. Мацько Л. І. Стилістика української мови : підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько ; за ред. Л. І. Мацько. — К. : Вища школа, 2003. — 462 с.
17. Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі : [навч. посібник для студентів-філологів освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”] / Любов Іванівна Мацько. — К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. — 607 с.
18. Мацько Л. І. Риторика : підручник / Л. І. Мацько, О. М. Мацько ; за ред. Л. І. Мацько. — К. : Вища школа, 2003. — 311 с.
19. Мітрофанова О. Політика Франції у сфері мови / Оксана Мітрофанова // Мовні конфлікти і гармонізація суспільства : Матеріали наукової конференції — К., 2002.
20. Мельничайко В.Я. Лінгвістика тексту в шкільному курсі української мови — К. : Радянська література, 1986. — 168 с.
21. Німчук В.В. Проблеми українського правопису ХХ – початку ХХІ століть / В.В. Німчук. — К., 2002. — 113 с.
22. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник з алгоритмічними приписами / Г.С. Онуфрієнко. — 2-е вид. перероб. та допов. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — 392 с.

23. Панько Т.І. Українське термінознавство : підручник для студентів гуманітарних спеціальностей / Т.І. Панько, І.М. Кочан, Г.П. Мацюк. — Львів : Світ, 1994. — 216 с.
24. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика / М.І. Пентилюк. — К. : Вежа, 1994. — 240 с.
25. Пономарів О.Д. Культура слова : Мовностилістичні поради : Навчальний посібник / О.Д. Пономарів. — К. : Либідь, 1999. — 240 с.
26. Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української мови : Навчальний посібник / О.Д. Пономарів. — К. : Богдан, 2000. — 248 с.
27. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування / Ярослав Радевич Винницький. — Дрогобич, 1997.
28. Радевич-Винницький Я. Україна: від мови до нації / Ярослав Радевич Винницький. — К. : Знання, 2008. — 230 с.
29. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет / О.П. Сагайдак — [2-е вид., перероб. і доп.]. — К. : Знання, 2006. — 380 с.
30. Сагач Г.М. Риторика: навчальний посібник / Г.М. Сагач. — К.: Ін Юре, 2000. — 568 с.
31. Сербенська О. Культура усного мовлення : Практикум: Навчальний посібник / О. Сербенська. — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 204 с.
32. Стишов О. Українська лексика кінця ХХ століття / О.Стишов — К., 2005.
33. Ставицька Л. Українсько-російська двомовність : соціопсихологічні та лексикографічні аспекти / Л. Ставицька // Дивослово. — 2002. — № 1. — С. 13-16.
34. Струганець Л.В. Теоретичні основи культури мови : Навчальний посібник. / Л.В. Струганець — Тернопіль, 1997. — 96 с.
35. Тимошенко Н.Л. Корпоративна культура : діловий етикет / Н.Л. Тимошенко — К. : Знання, 2006. — 391 с.
36. Томан І. Мистецтво говорити / І. Томан : переклад з чеської. — К. : Політвидав України, 1986. — 239 с.
37. Українська мова : Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін.]. — К. : “Українська енциклопедія” ім. М. П. Бажана, 2000. — 752 с.
38. Ужченко В.Д. Фразеологія української мови : навчальний посібник / В.Д. Ужченко, Д.В. Ужченко. — К. : Знання, 2007. — 494 с.
39. Чак Є.Д. Складні випадки правопису та слововживання / Д.Є. Чак. — К. : А.С.К., 1998. — 272 с.
40. Чмут Т.К. Етика ділового спілкування / Т.К. Чмут, Г.Л. Чайка. — [6-е вид., перероб. і доп.]. — К. : Знання, 2007. — 230 с.
41. Яцимірська М.Г. Культура фахової мови журналіста : навчальний посібник / М. Г. Яцимірська. — Львів : ПАІС, 2004. — 332 с.

1. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ (ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		<i>на питання теоретичного змісту</i>	<i>на питання практичного змісту</i>
100-123 бали	Низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність умінь міркувати.	Обсяг виконаних завдань < 50%. У абітурієнта відсутні системні знання з української мови
124-149 балів	Задовільний	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє матеріалом, його відповіді інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.	Обсяг виконаних завдань у межах 50-75%. Абітурієнт погано володіє матеріалом
150-174 балів	Достатній	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей.	Обсяг правильно виконаних завдань >75%. Результат виконання завдань містить окремі неточності і незначні помилки.
175-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну відповідь на питання. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей,	Обсяг правильно виконаних завдань = 100%. Кожне виконане завдання супроводжується ґрунтовним поясненням.

		характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.	
--	--	---	--

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного випробування з української мови за професійним спрямуванням виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

Фахова комісія аналізує результати виконання завдань методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування», з урахуванням співбесіди з фахового випробування.

Завідувач кафедри інновацій
та інформаційної діяльності в освіті

Г.О. Нестеренко